

SZÍV ERNŐ

Árvaság ásás

Az az ember egy mozgó, lassan araszoló kérdőjel volt. Hogy ásott, őszre vagy kora tavaszra kell gondolnom. Az az ember a mi kertünket ásta. Cigarettazott is. Erősen alkosnyodik, a kert pontosan nyugat felé nyúlt, a Nap a kert végében lett vérvörös korong. Már alá is ereszkedett. Egy boldogtalan kérdőjel mozgott a föld fölött, egy meggörbült, csöndben őrjögő ember, egy esztendőn át volt a nevelőapám. Anyám ki akart törni a magányból, szülei fogságából. A szövetkezeti irodában jöhettek össze. Menyhértnek volt egy óvodás kislánya. Felesége szomorú, szemüveges asszony, fölcsavarva hordta a kontyát. Menyhért hozzánk költözött. Tudta-e, hogy a pokolba érkezik. Nagyapám és Nagyanyám, akik eddig apámat hibáztatták mindenért, őt tették felelőssé a lányuk boldogtalanságáért, most Menyhért ellen fordultak. Apám, aki régóta kint élt Amerikában, és aki olykor csomagot, rendszeresen pedig álomszerű, felhőkarcolókat mutató képeslapokat küldött Clevelandról és New Yorkról, nemes lelkű, kedves emberré avanzsálódott. Betört a házba egy idegen. Két konyha lett. Egy fürdőszoba. Kerti budi. Menyhért elkövette a legnagyobb hibát, amit csak lehet, azt akarta, hogy apának szólítsam, illetve jersey nadrágban járatott, meg buta, fényes fekete cipőben. A város nyilván a szájára vette őket, anyám ekkortól igazolt át egy másik város szövetkezetébe dolgozni, ettől kezdve tette meg naponta oda és vissza a csaknem négy kilométert a vasút miatt. Menyhért magára húzta azt a poklot, egy rossz, elunódott vagy elhidegedett házasságért cserébe. Érzéketlen is volt, kiszolgáltatott is, első generációs féltelmiségi, tehetséges és stílustalan ember. Semmiképpen sem nyerhetett ebben a játékban, még csak a döntetlenre, a minimális kiegyezésre sem volt esélye. Egy évig jártam a szüleihez a város másik részébe. Őket tudtam nagyapának vagy nagyanyának szólítani. Menyhért egy éjszaka részegen nagyanyámra és nagyapámra támadt. Szóváltás kezdődött a folyosón, őrjögő, tomboló kiáltozás lett belőle, kifejezett gyilkolási szándék, legalábbis Menyhért részéről, a szomszédok nagyanyámat az ablakon mentették ki, én az összefeszülő felnőtt testek között sikongattam. Menyhért az öklével verte szét nagyapámék szobájának üvegajtáját. Nem sokkal később elnéztem, ahogy anyám sót szór a megvagdossott kézfejre, a kezujjak szétnyílt bütykeibe. Menyhért a fogát csikorgatta. Egy szobában aludtam velük, Menyhérttel és anyámmal, egy évig, a kamaszodás kezdetén. Ahogy látom ezt a csöndesen őrjögő kérdőjelet a szürkületbe boruló kerti részlegnél, ahogy látom a monoton mozdulatokat, a dühöt, az akarást, a tehetetlenséget, ahogy megérzem, hogy pontosan tudja, hiába ássa föl, hiába forgatja meg, hiába lazítja, ez a föld, ha terem, már nem neki teszi, ez a föld nem az ő keze alá ad zöldségtestet, piros levet, fehérén csorranó növényi húsgerezdeket. Mint aki ír. Egy néma, erőszakos, dacos kérdőjel, ami magát vájja bele a megművelhetetlenbe. Mondatról mondatra nekimenni a miértnek, a nemnek, a hiábavalónak. Ott ásott ez az ember a szétszivárgó sötétben. Néhány nap múlva költözött el. Nem sokkal később jött a hír, hogy fölrobbant a hátán a permetezőláda.